

Schaakvereniging

De Vughtse Toren

Jeugdopleiding

Afsluiting 'Corona'-jaar 2020

Informatie:

Schaakvereniging 'De Vughtse Toren' ~ www.devughtsetoren.nl
Jeugdopleiding Vught ~ wolter.de.vries@home.nl

Beste jongens en meisjes van de Vughtse Jeugdschaakclub,

Het gaat allemaal veel langer duren als dat we dachten. Eventjes waren we in september weer een paar weken op schaakles in de zaal van café Van Berkel; maar toen de virus-besmetting weer toenam, de 2e golf, waren de lessen binnen niet meer toegestaan.

Voor deze donkere dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar leek het ons goed jullie naast 'Chessity' ook nog wat andere leuke dingen over schaken te vertellen.

Gelukkig kunnen jullie via een Chessity-account toch regelmatig blijven oefenen. Ook hebben de meesten van jullie ook regelmatig tegen anderen op de computer geschaakt.

De oudere leden van de schaakvereniging die jullie na de les wel eens binnen zagen komen op dinsdagavond, schaken momenteel ook veel op de computer. Zij schaken dan online tegen clubgenoten en zo nu en dan spelen zij in een team tegen een andere vereniging in Brabant.

Omdat het schaakspel wereldwijd volgens dezelfde regels wordt gespeeld en je daar geen andere taal voor hoeft te spreken kun je ook tegen iedereen, waar ook ter wereld, een partij schaken.

Verder kun je online ook wat nieuwe trucjes en tactieken aanleren om de tegenstander slim af te zijn.

Op de voorpagina is een foto geplaatst uit de Netflix-serie 'The Queen's Gambit'. Het is een verhaal dat het leven volgt van een weesmeisje Beth Harmon die op een bijzondere manier leert schaken en uiteindelijk en tot een van de grootste schakerst er wereld wil worden.

De serie blijkt nogal wat mensen voor het schaakspel te interesseren.. Dus als het effe kan: "Volgen die serie..!"

Dit clubblaadje ontvang je ditmaal digitaal.

Er staan wat bijzondere schaakfragmenten in; die je kunt naspelen en waar je waarschijnlijk ook nog iets van kan leren.

Chessity

Wekelijks lees je over jullie activiteiten op chessity.

Bij de oefeningen worden ook veel sterren gescoord.

Soms kunnen we de partijen die jullie spelen een beetje volgen., en er wordt wat afgeschaakt..! Goede partijen en wat minder goede...

Soms zie je bijvoorbeeld iemand in het begin meteen al met de koningin aan de gang, en vervolgens moet deze dame steeds op de vlucht voor al die pionnen, lopers en paarden van de tegenstander.

Achterin vind je op een van de pagina's nog belangrijke regels voor een goede opening. Toch steeds de belangrijkste stap voor een goede partij.

Pandemie

In het vorige clubblaadje las je het verhaal over de beloning voor de uitvinder van het schaakspel, Sissa ben Dahir.

Het verhaal van de rijstekorrel; de verdubbeling van het aantal per veld.

Laat nu de 'Wetenschaps'-bijlage van de Volkskrant van zaterdag 24/12 juist dit verhaal gebruiken als voorbeeld hoe snel het Corona-virus zich kan verspreiden, wanneer de besmettingsgraad steeds zou verdubbelen.

Tja..., elkaar de hand geven...; hopelijk kan dit straks weer gewoon.

De netflix- serie 'Queen's Gambit'

Als je van schaken houdt, wil je vast wel de nieuwe Netflix-serie zien over het stormachtige leven van schaaktalent Beth Harmon in 'Queens Gambit' (het Koninginnen-gambiet) of: het 'dame-offer'.

Gambiet is een echte schaakterm en betekent 'offer'.

Nadat de negenjarige Beth haar moeder bij een auto-ongeluk verliest, belandt zij in een weeshuis voor meisjes. Daar wordt zij tijdelijk opgevangen in afwachting van adoptieouders.

Beth is erg in zichzelf gekeerd en lijkt niet erg aardig; kijkt ook altijd boos. De weesmeisjes krijgen elke dag een groene pil, zodat ze overdag rustig blijven. Beth spaarde de pillen op, om zo nu en dan 's-nachts fijn te kunnen dromen.

Terwijl oudere meisjes sterke verhalen vertellen over jongens, ontdekt Beth een verboden kelder, waar een vreemde man met zichzelf zit te schaken. Na wat aandringen leert de man haar de beginselen van het schaakspel en niet lang daarna krijgt ze van hem een boek met schaakopeningen.

Beth raakt helemaal in de ban van het schaakspel. Nadat ze een groene pil heeft geslikt droomt ze dat zij op een zwart-wit geblokt plafond allerlei interessante combinaties maakt.

Als het weeshuis besluit geen groene pillen meer te geven vreest Beth dat haar schaakdromen ook zullen stoppen. Zij steelt een grote pot pillen en propt haar zakken vol en ook haar mond.

Gaandeweg ontpopt Beth zich tot een ware ster in het schaken, die de meest fraaie combinaties op het bord weet te toveren.

Het schuwe weesmeisje van weleer groeit uit tot een uiterst zelfverzekerd schaakwonder. Nu ze haar ultieme doel heeft bereikt wil zij zich richten tot een nieuw leven naast het schaken. En zo lukt het haar ook van die verslaving aan pillen en drank af te komen.

Op de volgende pagina zie je een korte partij waar sprake is van een echt Dame-offer; eigenlijk de titel-vertaling van deze Netflix-serie. Tijdens deze partij offert wit de Koningin (of Dame) met het doel daarmee winst binnen te halen. Kijk zelf maar of dat slim was of niet...

Een echt Dame-offer (gambiet); daarna een aftrekschaak, dubbelschaak en een mat op twee manieren.

Nu we het hebben over die netflix-serie kan er ook wel even uitgelegd worden wat een gambiet eigenlijk betekent. Waarschijnlijk heb je er nog niet over gehoord.

‘Gambiet’ betekent ‘offer’. Een gambiet in de schaakwereld is vrij algemeen. Het hoort een beetje bij het spel. Je offert een pion of een ander schaakstuk met het doel daar op een of andere manier voordeel uit te halen.

De tegenstander kan het offer aanvaarden; maar ook weigeren.

Je moet natuurlijk wel weten waaróm je een gambiet aanbiedt.

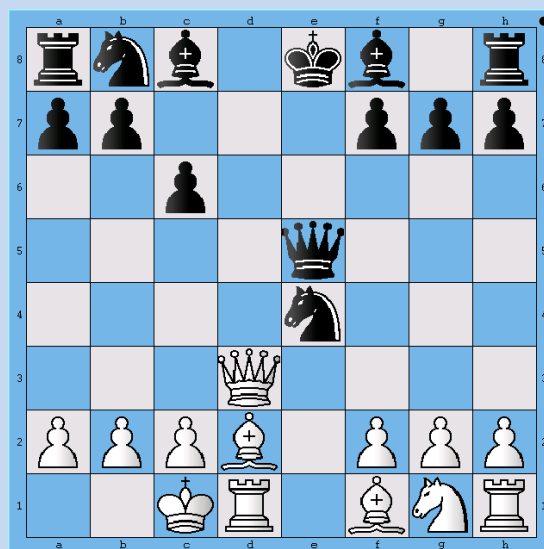
Het komt zelfs voor dat er een koningin wordt geofferd (‘Queens Gambit’).

Dan moet je wel heel zeker zijn van je zaak. Want zo’n belangrijk schaakstuk wil je natuurlijk niet voor niets weggeven.

In dit korte partijtje zie je een voorbeeld van een echt dame-offer.

Speel maar eens mee op een echt schaakbord.

<u>Wit</u>	<u>Zwart</u>
1. e2-e4	c7-c6
2. d2-d4	d7-d5
3. Pb1-c3	dxex4
4. Pc3xe4	Pg8-f6
5. Dd1-d3	e7-e5
6. d4xe5	Dg8-a5+
7. Lc1-d2	Da5xe5
8. 0-0-0	Pf6xe4 [diagram]
9. Dd3xd8+!	....

Wit offert zomaar zijn Dame!!

Zo'n aanbod laat je niet liggen; de zwarte koning kan niet anders dan dit offer aanvaarden; dus:

9. .... **Ke8xd8** [Koning slaat de Dame op d8]

Maar nu kan de witte loper schaak geven; en omdat de d-lijn voor de toren ook vrijkomt staat de zwarte koning dan dubbel schaak.

10. **Ld2xg5++** [schaak met loper en schaak met toren!!]

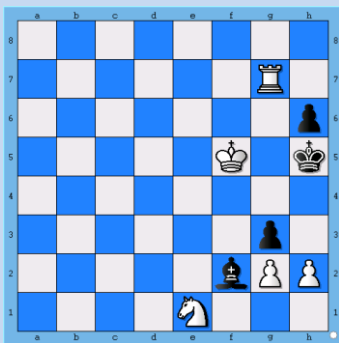
De **Koning** kan nu alléén nog naar **e8** met daarna: **Toren-d8#**, of naar veld **c7** maar dan volgt: **Loper-d8#**.

??...Zie jij dat ook ... ??

Lucky luck, en de Daltons met hun schaakprobleem...

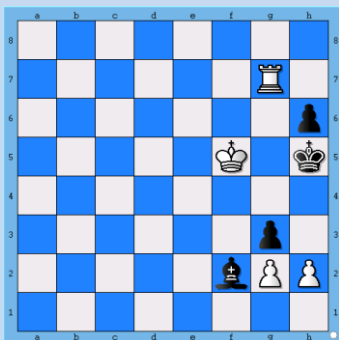
De Daltons hadden de sheriff ontvoerd en wilden hem alleen maar laten gaan als Lucky Luck voor hen een schaakprobleem zou oplossen. De opdracht luidt: wit begint en geeft *schaakmat in drie zetten!*

Lucky Luck is niet voor een kleintje vervaart en neemt plaats achter het schaakbord. Na lang nadenken komt hij met de oplossing!

Wie doet het hem na?

Mat in drie!

Lucky Luck denkt weer diep na en slaagt er ook in deze opdracht zonder paard tot een goed einde te brengen!

Welke Vughtse Toreenaar doet het hem na?

Mat in vier!

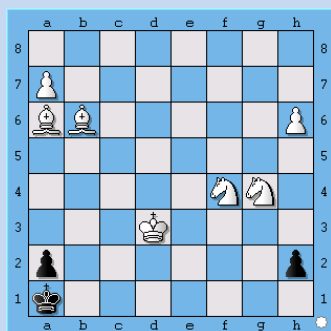
En de Daltons zijn nog steeds niet tevreden... ; de opdrachten voor Lucky Luck worden steeds moeilijker. **Wij zijn benieuwd** of je Lucky met deze eerste twee opdrachten al vast kunt helpen.

Een slimme Belg, die een Rus leert schaken . . .

Een Belg die een sterk schaker was, wilde aan een Rus het schaakspel leren. De Belg dacht dit in een minuut of tien te kunnen. Maar soms was hij toch te slordig in zijn uitleg.

Zo zei hij tegen de Rus: "Als de pion de overkant van het bord haalt, mag je daar een ander stuk voor nemen."

Ze speelden het spel en de volgende stelling kwam op het bord.

< Stelling 1

De Belg, die wit had, legde uit dat als hij de Koning naar **c2** zou spelen en daarna de looper naar **d4**, dat zwart dan **mat** zou staan, en het spel afgelopen; ... welk stuk zwart bij zijn promotie ook zou nemen. De Rus dacht diep na.., plaatste zijn pion op **h1** en nam daarvoor een **koning** !?

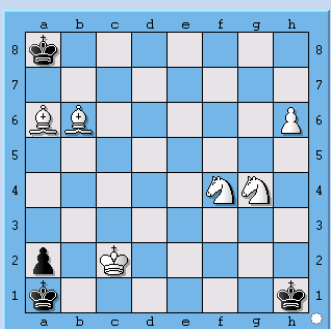
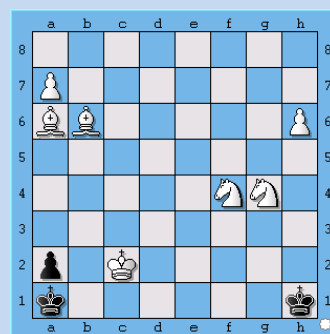
Stelling 2 >

"Ziezo", zei de Rus. "Als je nu de looper naar **d4** speelt, sta ik wel **mat** op **a1**, maar **pat** op **h1**."

En pat is remise! En, als jij nu op **a8** een dame haalt, dan sta ik **mat** op **h1**, maar **pat** op **a1**; dus is het wéér remise !"

De Belg protesteerde: "Een 2e zwarte koning op het bord mag niet; dat is tegen alle regels..!"

Maar toen bedacht hij zich. Hij speelde zijn **witte** pion naar **a8**, en nam nu óók een **koning**; geen witte maar een **zwarte** nota bene !

< Stelling 3

Nu protesteerde de Rus dat dit toch ècht helemáál niet mocht. De Belg bleef rustig: "Een ander stuk, hadden we gezegd, dus precies volgens jouw uitleg van onze regels; bovendien vraag ik een zwart stuk vóór jou..!"

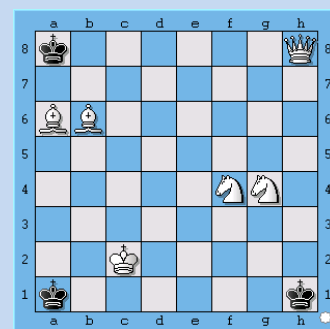
"En, omdat jouw koningen op **a1** en **h1** pat staan, kun je maar

één zet spelen: de koning naar **Kb8** !"

Oké, denkt de slimme Belg; hij speelt zijn witte pion naar **h7**. De Rus kan niet anders, zijn zwarte koning moet terug naar **Ka8**.

Slotstelling >

"Juist" zegt de Belg, "nu promoveer ik mijn pion op **h8** tot **Dame**, en *al je koningen staan nu schaak!!!*"

"Ik heb 3x gewonnen !"

De 'Molenwiek'

Hieronder zie je een voorbeeld hoe je zelfs bij een flinke achterstand toch nog kunt winnen.

Op de stelling zie je dat wit naast een pion alleen nog een toren en een loper op het bord heeft. Zwart heeft nog heel veel stukken en staat eigenlijk gewonnen (zo lijkt het...).

Met een steeds terugkerende afwisseling van toren-/loperschaak 'veegt' wit bijna alle zwarte stukken van het bord.

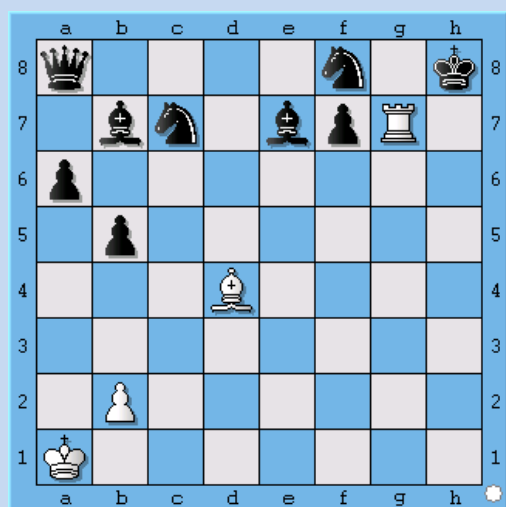
Doordat de koning steeds heen en weer moet noemen we dit trucje bij het schaken: 'De Molenwiek'.

Zet de onderstaande stelling maar eens op het bord, dan kun je zien wat er allemaal gebeurt. In materieel opzicht lijkt zwart volkomen gewonnen. Echter, de samenwerking van de loper en de toren bij wit blijkt verschrikkelijk sterk.

Diagram:

Nadat de witte toren de pion op g7 sloeg (**Tg1xf7+**; schaak), moest de koning van g8 naar h8 (**Kg8-h8**); vanaf dat moment begint de 'Molenwiek':

	<u>Wit</u>	<u>Zwart</u>
1.	Tg7xf7+	Kh8-g8 [kan niet anders]
2.	Tf7-g7+	Kg8-h8 [moet weer terug]
3.	Tg7xe7+	Kg7-g8 [en weer heen]
4.	Te7-g7+	Kg8-h8 [en weer terug]
5.	Tg7xc7+	Kh8-g8 [en weer heen]
6.	Tc7-g7+	Kg8-h8 [en weer terug]
7.	Tg7xb7+	Kh8-g8 [en weer heen]
8.	Tb7-g7+	Kg8-h8 [en weer terug]
9.	Tg7xa7+	Kh8-g8 [en weer heen]
10.	Ta7xa8 !!	[Zwart verliest nu zijn dame en wit staat gewonnen..!]
.....		

Dankzij een steeds herhalend schaak en aftrekschaak haalt de witte toren de hele 7^e rij leeg, en met de laatste 10^e zet ook nog de Dame op a8.

Belangrijke regels bij een Schaakopening.

- 1. Probeer met de eerste zetten vooral velden in het centrum te beheersen. Gebruik daarvoor bij voorkeur je pionnen, een of beide paarden en de looper(s).
De paarden op bv. velden c3 en f3 bestrijken samen alle centrumvelden! Lopers kunnen al gauw de pionnen in het centrum of paarden ondersteunen.
Torens worden pas later ingezet; ook de Dame breng je meestal wat later in het spel; in het begin wordt deze steeds achtervolgd door stukken van de tegenstander.**
- 2. Geef het stuk altijd een veilige plek; zodat deze niet direct kan worden verjaagd of geslagen. Val stukken aan waar jij voordeel bij hebt; of 'verover' velden die voor jou van belang kunnen zijn. Ook het 'pennen' van een stuk van de tegenstander kan een sterk wapen zijn.**
- 3. Breng je koning -zodra mogelijk- in veiligheid door bv. te rokeren; daarmee wordt de toren ook wat meer in het spel betrokken.**
- 4. Probeer je stukken zoveel mogelijk met andere stukken of pionnen te dekken. Laat stukken bij een enkele of bij een méérvoudige aanval zoveel mogelijk samenwerken.**
- 5. Zorg er voor dat je stukken/pionnen niet ongewenst elkaar in de weg gaan staan. (Soms is dit juist wèl van belang).**
- 6. Laat je niet verrassen! Houd altijd rekening met de zet van je tegenstander; en probeer te achterhalen wat zijn bedoeling ervan kan zijn.**
- 7. Overzie voortdurend het spelbeeld; wat zijn je zwakke velden; welke stukken zijn actief; dreigt er gevaar (stukverlies; mat of pat; pion-promotie..., enz.)**

Alle begin is moeilijk; maar aan een goed begin van een schaakpartij (de opening dus..) kun je veel voordeel hebben..!

*En dan wensen wij jullie hele fijne feestdagen en
en dat we samen een gezond nieuw jaar in gaan!
Dat hopen we toch allemaal !
Misschien komt er weer eens een keer een echt
pak sneeuw of kunnen we ook weer eens gaan
schaatsen (of schaken natuurlijk); wie weet..?!*

